

Tekstiilin tunnistusteknologioista

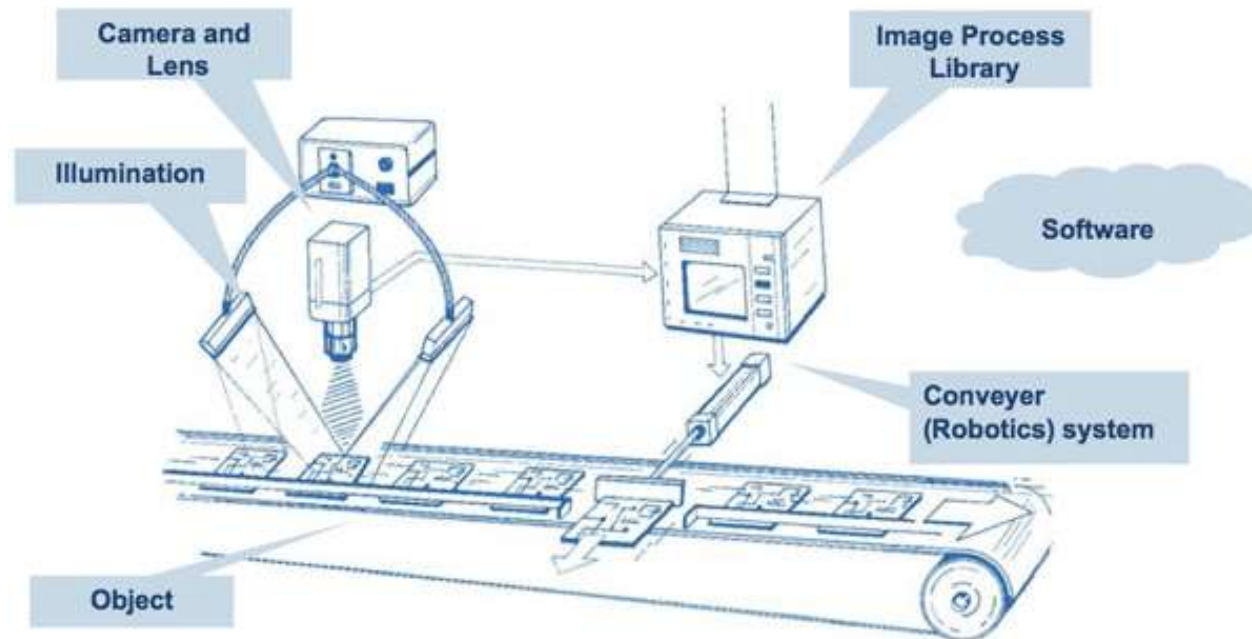

Johdanto

- Tekstiilien tunnistaminen niiden kuitujen, rakenteen ja/tai värin perusteella hyödyttää niiden kierrättämistä – kierrätysprosessien vaatimukset vaihtelevat tekstiilin ominaisuuksien sekä tavoitellun lopputuotteen mukaan.
- Koneavusteiset tunnistusmenetelmät ovat avaintekijä siirryttäessä manuaalisesta lajittelusta kuitujen kierrättämiseen
- Automatisoinnilla / robotisaatiolla voidaan tehostaa kestävää tekstiilien kiertotaloutta
- Tässä käydään läpi muutamia esimerkkejä tunnistusteknologioiden nykytilanteesta

Konenäkö

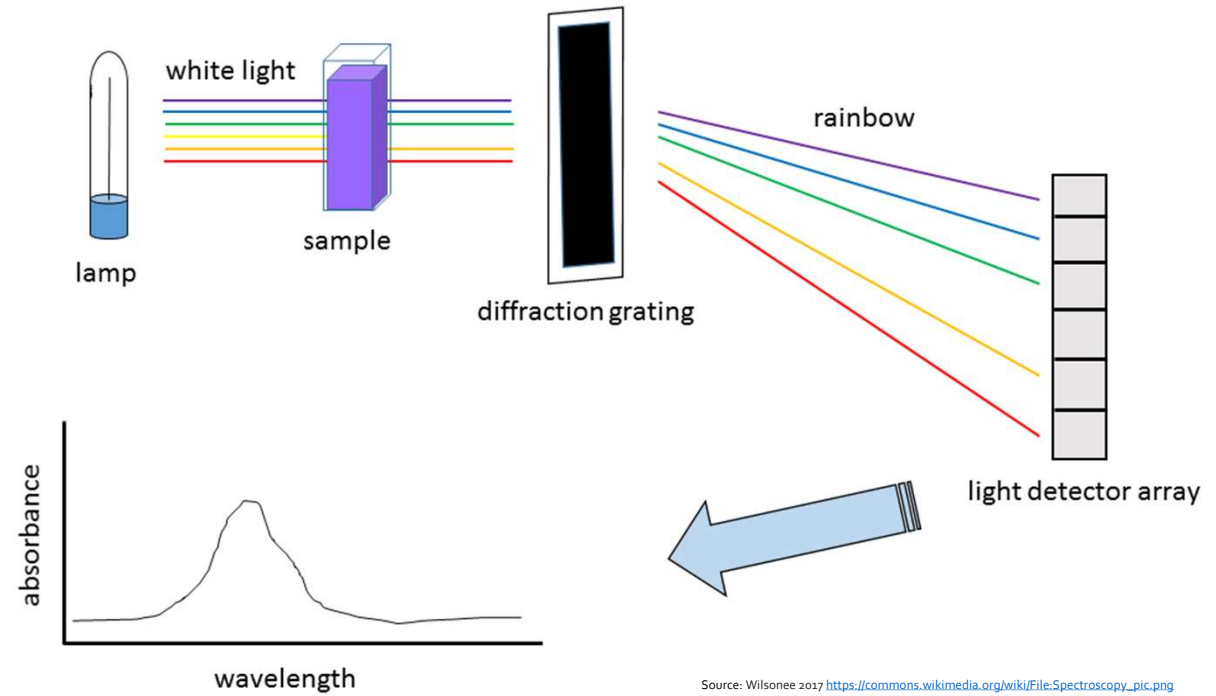
- Yksinkertaistetusti konenäköjärjestelmiä voidaan ajatella laitteen silmänä
- Yleisimmin toimivat näkyvän valon alueella
  - Värin erottelu
  - Musta-valkoisella näköjärjestelmällä voidaan tehostaa pinnanmuotojen kontrastia
  - Vain näkyvät asiat voidaan havaita – kaikki mikä voi nähdä, voidaan havaita
- Tekstiileihin soveltaen
  - Pinnan epäkohtien havainnointi – reiät, napit, printit jne.
- Tekoälyä hyödyntäen arvon määrittely kokonaiskunnan, iän mukaan
- Nykyjärjestelmien kyvykkyys:
  - 3d järjestelmät havaitsevat mm. 0,06mm z-d tasolla ja 0,004-0,265 mm z-akselilla
  - Jopa 10 tuhatta kuvaa sekunnissa

Source: European Editors 2011 <http://www.digikey.com/en/articles/techzone/2012/jan/versatile-leds-drive-machine-vision-in-automated-manufacture>

Lähi-infrapuna

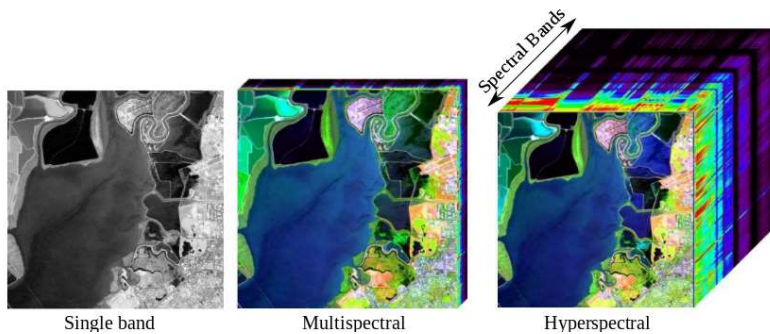
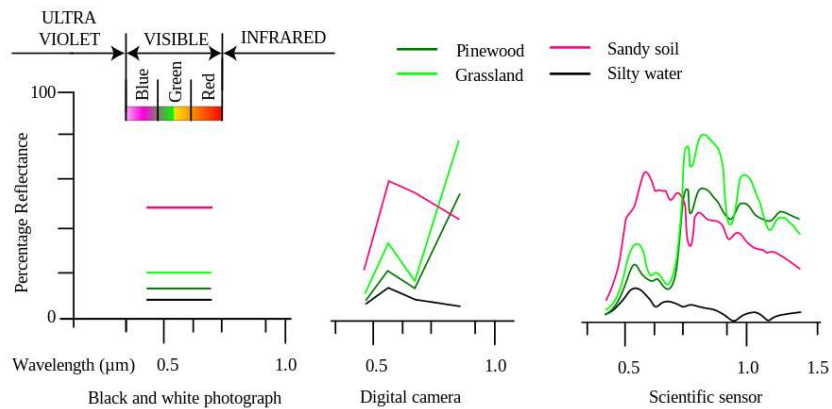
- NIR spektrillä tarkoitetaan elektromagneettista säteilyä 800-2500nm aallonpituusvälillä
  - Laboratorio ja teollisuuslaitteissa laajat tarkasteltavat aallonpituusvälit
  - Käsi­käyt­toisissä tyypillisesti kapeammat ja spesifit
  - Kemometrisen mää­ri­tyk­sen orgaanisista
  - Monomateriaaleilla kullakin oma molekyyli­ra­kenne ja siten spektri
  - Ener­gian läpi­kulku rajallista -> pintaa lukeva menetelmä
    - Pintakäsittelyt häiritsevät materiaalitunnistusta
- Materiaalit voidaan tunnistaa ja lajitella esim:
  - Luonnonkuidut: puuvilla, silkki, villa(t) jne.
  - Keinotekoiset kuidut: polyester, polyamidi, viskoosi jne.

Source: Wilson 2017 https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Spectroscopy_pic.png

Hyperspektrijärjestelmät

Source: Arbeck 2013
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mono_Multi_and_Hyperspectral_Cube_and_corresponding_Spectral_Signatures.svg

- Yhdistää Koneen ja Lähi-infrapuna spektroskopian
  - Näkyvä valo ja lähi-infrapuna, 400 - 2500 nm
  - Tutkittava alue pilkotaan pikseleihin, jotka voidaan analysoida erikseen
  - Pikselien erillinen tutkiminen tarkentaa pinnanlaadun analysointia
- Tarkoissa laitteissa analysointiaika nousee
- Spektridatan korrelaatio fyysisiin ominaisuuksiin rajallisesti mahdollista
  - Polymerisaatioaste
  - Vanheneminen
  - Langan yhteneväisyys
- Nykyisellään yhtä tarkkoja kuin konenäköjärjestelmät
  - Pikselikohtainen analysointi mahdollistaa yksittäisten lankojen analysoinnin

Konenäkö

Strengths	Weaknesses
- Nopea - Halpa - Tarkka – verrattavissa mikroskooppiin - 2D ja 3D mahdollisuus - Värin tunnistus - Pinnan epäkohtien tunnistus	- Näytteen asettelu parhaan näkymän saavuttamiseksi työlästä - Valo-olosuhteet oltava kontrolloidut
Opportunities	Threats
- Käsityön tarpeen väheneminen - Tekstiilin kunto, jälleenmyyntiarvo, laatu arvioitavissa - Tekoälyn integraatiolla suurempi vaikutus	- Hyperspektri yhdistää NIR ja konenäön - Arvoketjun hyöty ei selkeä

NIR

Strengths	Weaknesses
- Nopea ja rikkomaton materiaalianalyysi - Laajasti käytössä – hintataso kohtuullinen - Monet orgaaniset yhdisteet tunnistettavissa	- Aallonpituuden tarkasteluväli määrittää materiaalin tunnistusta - Pintaa lukeva – pinnoitteet häiritsevät materiaalin tunnistusta - Jotkin väriaineet voivat häiritä tunnistusta tietyillä tarkasteluväleillä
Opportunities	Threats
- Käsikäyttöisiä laitteita saatavilla – helposti adoptoitavissa - Käsityön tueksi - Linjastomallit suurille volyymeille - NIR spektrien mahd. korrelointi fyysisiin ominaisuuksiin – kunnon määrittely	- Hyperspektrillä potentiaalia monipuolisempänä ratkaisuna - Keski-Infrapunajärjestelmät kattavampaan analyysiin

Hyperspectral equipment

Strengths	Weaknesses
- Yhdistää konenäön ja NIR tekniikoiden vahvuuksia - Väriin tunnistus, pinnan poikkeavuudet, materiaalin muutokset - Näytettä vahingoittamaton menetelmä kemometriseen määrittelyyn	- Aallonpituusväli määrittää tunnistusmahdollisuuksia - Pintaa lukeva metodi - Tavallisesti hitaampi kuin tavallinen NIR- laitteisto
Opportunities	Threats
- Yksi väline ratkaisuna moneen - NIR spektrien mahd. korrelointi fyysisiin ominaisuuksiin – kunnon määrittely	- Tavallisesti korkea hintataso - NIR ja käsikäyttöiset mallit

Maailmalla

Valmistajia:

- Pellenc ST
- PicVisa
- Tomra
- Valvan
- Matoha
- Senorics
- Spectral Engines
- Specim
- Trinamix
- Cognex

Esimerkkejä käytetyistä laitteista euroopassa. Source: Refashion 2023, Veille européenne sur les technologies de tri optique et de reconnaissance, de tri et de déliassage des matières textiles, Terra 2023.

The Best of Both Worlds